[2023] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 229

ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕੁਲੈਕਟਰ ਅਤੇ ਹੋਰ

ਬਨਾਮ

ਬੀ.ਐੱਸ. ਢਿੱਲੋਂ ਅਤੇ ਹੋਰ

(2023 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 1597)

ਮਾਰਚ 13, 2023

[ਐੱਮ. ਆਰ ਸ਼ਾਹ ਅਤੇ ਸੀ.ਟੀ. ਰਵੀਕੁਮਾਰ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਦੂਰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਅਤੇ ਪਾਰਦਰਸ਼ਤਾ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤੀ, ਮੁੜ ਵਸੇਬਾ ਅਤੇ ਪੁਨਰਵਾਸ ਅਧਿਨਿਯਮ, 2013 – ਐੱਸ. 24(2)- ਜ਼ਮੀਨ ਐਕਵਾਇਰ, ਜਦੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ - ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ, ਅਵਾਰਡ ਸਾਲ 1992 ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਾ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤਾ - ਕਬਜ਼ਾ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਸਾਲ 2006 ਵਿੱਚ ਲੈ ਲਈ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਤਿਆਰ ਕਰਕੇ ਡੀ.ਡੀ.ਏ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਨਿੱਜੀ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਮੰਨੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ s.24(2) ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਲੈਪਸ ਹੋਣਾ - ਹਾਈ ਕੋਰਟ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਪੁਣੇ ਮਿਉਂਸੀਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਐਕਵਾਇਰ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਖਤਮ ਹੋ ਗਏ ਹਨ - ਦੀ ਸਥਿਰਤਾ - ਹੋਲਡ: ਟਿਕਾਊ ਨਹੀਂ - ਪੁਣੇ ਇਸ 'ਤੇ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਅਤੇ ਐਨਆਰਆਈ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇੰਦੌਰ ਵਿਕਾਸ 'ਚ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਅਥਾਰਟੀ ਦਾ ਕੇਸ - ਇੰਦੌਰ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਕੋਈ ਵੀ ਕਮੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨੀ ਜਾਵੇਗੀ u/s 24(2) - ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਇੱਕ ਪਾਸੇ - ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਅਧਿਨਿਯਮ, 1894।

ਇੰਦੌਰ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ ਵੀ. ਮਨੋਹਰਲਾਲ ਅਤੇ ਓ.ਆਰ.ਐਸ. (2020) 8 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ 129: [2020] 3 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 1 – ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ।

ਪੁਣੇ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਅਤੇ ਐਨ.ਆਰ. ਬਨਾਮ ਹਰਕਚੰਦ ਮਿਸਰੀਮਲ ਸੋਲੰਕੀ ਅਤੇ ਓ.ਆਰ.ਐਸ. (2014) 3 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ 183: [2014] 1 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 783 - ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ

[2020] 3 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 1	ਅਨੁਸਰਣ ਕਰਦਾ ਹੈ	ਪੈਰਾ 3 ਦਾ
[2014] 1 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 783	ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ	ਪੈਰਾ 2, 2.1

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1597 2023 ਦਾ।

ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 15.02.2016 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ 2015 ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸੀ) ਨੰਬਰ 2916 ਵਿੱਚ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਹੈ।

ਅਤੁਲ ਕੁਮਾਰ, ਅਵਾਸ ਕਾਦਿਆਨ, ਰਾਜੀਵ ਰੰਜਨ, ਅਮਿਤਾਭ ਰੰਜਨ, ਰਾਹੁਲ ਪਾਂਡੇ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ. ਅਰਚਨਾ ਕੁਮਾਰੀ, ਸ. ਸਵੀਟੀ ਸਿੰਘ, ਸ. ਰਚਿਤਾ ਕਾਦਿਆਨ, ਐਡਵੋਕੇਟ. ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ।

ਵਿਕਰਮਜੀਤ ਬੈਨਰਜੀ, ਏ.ਐਸ.ਜੀ., ਐਨ.ਐਸ. ਵਸ਼ਿਸ਼ਟ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਜੋਤੀ ਕਟਾਰੀਆ, ਵਰੁਣ ਕਪੂਰ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸਮਿਤਾ ਮਾਨ, ਅਸ਼ੋਕ ਮਾਥੁਰ, ਸੁਮਿਤ ਬਾਂਸਲ, ਮਨੀਸ਼ ਪਾਲੀਵਾਲ, ਰਾਜੀਵ ਕੁਮਾਰ ਘਵਾਨਾ, ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦਲੇਰ, ਡੀ.ਵੀ ਅਲੀ, ਟੀ.ਵੀ.ਐਸ. ਰਾਘਵੇਂਦਰ ਸ਼੍ਰੇਅਸ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮਨਿਕਾ ਤ੍ਰਿਪਾਠੀ, ਈਸ਼ਾਨ ਸ਼ਰਮਾ, ਮਨੀਸ਼ ਵਸ਼ਿਸ਼ਟ, ਆਸ਼ੂਤੋਸ਼ ਕੌਸ਼ਿਕ, ਨਿਤਿਨ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਮੁਕੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਵਰਮਾ, ਵਿਕਾਸ ਗੁਪਤਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਵੁਜ਼ਮਲ ਨਹਿਰੂ, ਅੰਕਿਤ ਗੁਪਤਾ, ਸਤਿਆ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਗੌਤਮ, ਰਾਜੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਚੌਰਸੀਆ, ਜੈਦੀਪ ਮਲਿਕ, ਨਿਤੇਸ਼ ਧਨਖੜ, ਸੁਜੀਤ ਕੁਮਾਰ, ਮਹੇਸ਼ ਚੌਰਸੀਆ, ਸੁਨੀਲ ਕੁਮਾਰ ਤੋਮਰ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੋਨੀ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰੀਨਾ ਪਟੇਲ, ਸ੍ਰ. ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਨਿਹਾਰਿਕਾ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ, ਵਰੁਣ ਅਗਰਵਾਲ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸਾਕਸ਼ੀ ਕੱਕੜ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ. ਰੁਖਮਿਨੀ ਬੋਬੜੇ, ਪ੍ਰਸ਼ਾਂਤ ਰਾਵਤ, ਅਰਵਿੰਦ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ਰਮਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮਾਲਵਿਕਾ ਕਪਿਲਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਤਨਵੰਗੀ ਸ਼ੁਕਲਾ, ਤਨਵੰਗੀ ਸ਼ੁਕਲਾ, ਰਵੀ ਭਾਰੂਕਾ, ਅੰਕਿਤ ਅਗਰਵਾਲ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸ਼ਾਲਿਨੀ ਚੰਦਰ, ਪ੍ਰਵੀਨ ਸਵਰੂਪ, ਕੇ.ਪੀ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ, ਹਰੀ ਸਹਿਤੇਸ਼ਵਰ, ਦੇਵੇਸ਼ ਮੌਰੀਆ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪ੍ਰਤਿਸ਼ਠਾ ਮਜੂਮਦਾਰ, ਨਿਸ਼ਿਤ ਅਗਰਵਾਲ, ਈਸ਼ਾਨ ਸ਼ਰਮਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਕਨਿਸ਼ਕ ਮਿੱਤਲ, ਸ. ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਵਨਿਆ ਅਗਰਵਾਲ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੁਨੀਤਾ ਓਝਾ, ਧਰਮ ਰਾਜ ਓਹਲਾਨ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਜੀਸ਼ਾਨ ਅੰਜੁਮ, ਆਸ਼ੂਤੋਸ਼ ਭਾਰਦਵਾਜ, ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਆਕਾਸ਼, ਵਿਸ਼ਵ ਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਐਡਵਾਂਸ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ।

ਵੱਲੋਂ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ

ਸ੍ਰੀ ਆਰ.ਸ਼ਾਹ, ਜੇ.

1. ਨਿਰਪੱਖ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਅਤੇ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਹੈ (ਸੀ) 2015 ਦਾ ਨੰਬਰ 2916 ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਉਕਤ ਰਿੱਟ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਐਕਵਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਧਾਰਾ 24(2) ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜ਼ਮੀਨ ਗ੍ਰਹਿਣ ਵਿੱਚ ਨਿਰਪੱਖ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਤੇ ਪਾਰਦਰਸ਼ਤਾ ਲਈ, ਪੁਨਰਵਾਸ ਅਤੇ ਪੁਨਰਵਾਸ ਅਧਿਨਿਯਮ, 2013 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ "ਅਧਿਨਿਯਮ, 2013" ਵਜੋਂ), ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕੁਲੈਕਟਰ ਅਤੇ ਐਨ.ਆਰ. ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ.

2. ਹਾਈ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿਰਣੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਅਦਾਲਤ, ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਵਾਰਡ ਅਧਿਨਿਯਮ, 1894 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "ਅਧਿਨਿਯਮ, 1894" ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਜ਼ਮੀਨ 19.06.1992 ਨੂੰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸਦੇ ਅਨੁਸਾਰ

ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਾਊਂਟਰ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਸੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਖਾਸ ਕੇਸ ਜਿਸ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਹੈ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਜ਼ਮੀਨ 21.04.2006 ਨੂੰ ਲੈ ਲਈ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਤਿਆਰ ਕਰਕੇ ਡੀ.ਡੀ.ਏ. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਪੁਣੇ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਅਤੇ ਐਨ.ਆਰ. ਹਰਕਚੰਦ ਬਨਾਮ ਮਿਸਰੀਮਲ ਸੋਲੰਕੀ ਅਤੇ ਓ.ਆਰ.ਐਸ., (2014) 3 SCC 183, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਨੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਵਾਇਰ ਸਨਮਾਨ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 24(2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਵਾਦਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਲੈਪਸ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਧਿਨਿਯਮ, 2013

2.1 ਪੁਣੇ ਨਗਰਪਾਲਿਕਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਐਨ.ਆਰ. (supra), ਜਿਸ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਹਾਈਕੋਰਟ ਨੇ ਇਹ ਅਲੋਚਨਾਤਮਕ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਇੰਦੌਰ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ ਬਨਾਮ ਮਨੋਹਰਲਾਲ ਅਤੇ ਓ.ਆਰ.ਐਸ. (2020) 8 SCC 129. ਪੈਰੇ 365 ਅਤੇ 366 ਵਿੱਚ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਰੀਖਣ ਕੀਤਾ ਹੈ:-

"365. ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਪੁਣੇ ਮਿਉਂਸਪਲ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ [ਪੁਣੇ ਮਿਊਂਸਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ v. ਹਰਕਚੰਦ ਮਿਸ਼ਰੀਮਲ ਸੋਲੰਕੀ, (2014) 3 SCC 183] ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਾਰੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜੋ ਪੁਣੇ ਮਿਉਂਸਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ [ਪੁਣੇ ਮਿਊਂਸਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ v. ਹਰਕਚੰਦ ਮਿਸਰੀਮਲ ਸੋਲੰਕੀ, (2014) 3 SCC 183] ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਦੀ ਪਾਲਣਾ, ਨੂੰ ਵੀ ਰੱਦ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ. ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਸ਼੍ਰੀ ਬਾਲਾਜੀ ਨਗਰ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਐਸ.ਐਨ. [ਸ਼੍ਰੀ ਬਾਲਾਜੀ ਨਗਰ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਐਸ. v. ਰਾਜ T.N., (2015) 3 SCC 353] ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਚੰਗੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੋਰ ਫੈਸਲੇ ਹਨ ਨੂੰ ਵੀ ਰੱਦ ਕੀਤਾ. ਇੰਦੌਰ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਵੀ. ਸ਼ੈਲੇਂਦਰ [(2018) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 412], ਪਰਬੰਧ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੂ ਧਾਰਾ 24(2) ਅਤੇ ਕੀ “ਜਾਂ” ਨੂੰ “ਨਾ” ਜਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ "ਅਤੇ" ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਵਰਤਮਾਨ ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਵੀ ਪ੍ਰਬਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਨਿਰਣਾ.

366. ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਅਸੀਂ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਸਵਾਲ:

366.1. ਧਾਰਾ 24(1)(ਏ) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਵਾਰਡ 1-1-2014 ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਦੀ ਮਿਤੀ 2013 ਅਧਿਨਿਯਮ, ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਕੋਈ ਕਮੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਹੈ 2013 ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

366.2. ਜੇਕਰ ਅਵਾਰਡ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਵਿੰਡੋ ਪੀਰੀਅਡ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਅੰਤਰਿਮ ਹੁਕਮ, ਫਿਰ ਕਾਰਵਾਈ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗੀ 1894 ਦੇ ਅਧੀਨ 2013 ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 24(1)(ਬੀ) ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੰਮ ਕਰੋ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

366.3. ਵਿਚਕਾਰ ਧਾਰਾ 24(2) ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਸ਼ਬਦ “ਜਾਂ” ਕਬਜ਼ੇ ਅਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਨੂੰ "ਨਾ" ਜਾਂ "ਅਤੇ" ਵਜੋਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਸਮਝੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ 2013 ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੇ 24(2) ਦੇ ਕਾਰਨ ਵਾਪਰਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੰਜ ਸਾਲ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਧਿਨਿਯਮ ਤਹਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ, ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ ਭੁੱਲ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜੇਕਰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਬਜ਼ਾ ਹੈ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਕੋਈ ਕਮੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

366.4. ਧਾਰਾ ਦੇ ਮੁੱਖ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ "ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ" ਸਮੀਕਰਨ 2013 ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੇ 24(2) ਵਿੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਕਮ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ. ਜਮ੍ਹਾ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਪ੍ਰੋਵੀਸੋ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਧਾਰਾ 24(2) ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾ ਨਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਜ਼ਮੀਨ-ਜਾਇਦਾਦ ਫਿਰ ਸਾਰੇ ਲਾਭਪਾਤਰੀ (ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ) ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਤਹਿਤ ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਲਈ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਮਿਤੀ 1894 ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ 2013 ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੇ ਉਪਬੰਧ। ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਅਧਿਨਿਯਮ, 1894 ਦੇ 31 ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਵਿਆਜ ਉਕਤ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਦੇ ਗੈਰ-ਜਮਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ (ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ) ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਖਤਮ ਹੋਣ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ. ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾ ਨਾ ਹੋਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਪੰਜ ਸਾਲ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲਈ ਹੋਲਡਿੰਗਜ਼ ਦੀ ਬਹੁਗਿਣਤੀ, ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਧੀਨ 2013 ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਮਿਤੀ ਨੂੰ "ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ" ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ 1894 ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਅਧੀਨ ਜ਼ਮੀਨ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਨ ਲਈ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ।

366.5 ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ 1894 ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 31(1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਧਾਰਾ 24(2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਨਾ ਕਰਨ ਜਾਂ ਜਮ੍ਹਾ ਨਾ ਕਰਨ ਲਈ। ਚਾਹ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ੁੰਮੇਵਾਰੀ ਧਾਰਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਰਕਮ ਨੂੰ ਟੈਂਡਰ ਕਰਕੇ ਪੂਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ 31(1) ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੇ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਜਾਂ ਜਿਸ ਨੇ ਉੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਲਈ ਹਵਾਲਾ ਮੰਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਕਿ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਧਾਰਾ 24(2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ ਸੀ 2013 ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੇ

366.6 2013 ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 24(2) ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ ਧਾਰਾ 24(2) ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇ, ਧਾਰਾ 24(1)(ਬੀ) ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ।

366.7 1894 ਅਧਿਨਿਯਮ ਅਧੀਨ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 24(2) ਦੇ ਅਧੀਨ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੇ ਡਰਾਇੰਗ ਦੁਆਰਾ ਹੈ ਰਿਪੋਰਟ/ਮੈਮੋਰੰਡਮ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਅਵਾਰਡ ਲੈਣ 'ਤੇ ਪਾਸ ਹੋ ਗਿਆ 1894 ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੇ ਧਾਰਾ 16 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਬਜ਼ਾ, ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਨਿਵਾਸ ਹੈ ਦੀ ਧਾਰਾ 24(2) ਅਧੀਨ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਗੋਤਾਖੋਰੀ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਹੈ 2013 ਅਧਿਨਿਯਮ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕਮੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਧਾਰਾ 24(2) ਦੇ ਤਹਿਤ।

366.8 ਧਾਰਾ 24(2) ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਏ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਕਮੀ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਅਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਅਯੋਗਤਾ ਕਾਰਨ ਅਸਫਲ ਰਹੇ ਹਨ 2013 ਅਧਿਨਿਯਮ ਆਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੰਜ ਸਾਲ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇ ਕੋਲ ਲੰਬਿਤ ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ 1-1-2014 ਨੂੰ ਸਬੰਧਤ ਅਥਾਰਟੀ। ਦੇ ਨਿਰਵਿਘਨ ਦੀ ਮਿਆਦ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਪੰਜ ਸਾਲ ਦੀ ਗਣਨਾ.

366.9 2013 ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 24(2) ਇਸ ਨੂੰ ਜਨਮ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ ਸਿੱਟੇ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਨਵਾਂ ਕਾਰਨ ਜ਼ਮੀਨ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਧਾਰਾ 24 ਕਿਸੇ ਕਾਰਵਾਈ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ 2013 ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਭਾਵ 1-1-2014 ਨੂੰ ਲੰਬਿਤ ਹੈ। ਇਹ ਪੁਰਾਣੇ ਅਤੇ ਸਮੇਂ-ਪ੍ਰਤੀਬੰਧਿਤ ਦਾਅਵਿਆਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਸੁਰਜੀਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਨਹੀਂ ਖੋਲ੍ਹਦਾ ਹੈ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਸਵਾਲ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਕਾਰਵਾਈ ਮੁੜ ਖੋਲ੍ਹਣ ਲਈ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਦੇ ਢੰਗ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਜਾਂ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਬਜਾਏ ਖ਼ਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਨ ਦਾ ਢੰਗ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ।

3. ਇੰਦੌਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ (ਸੁਪਰਾ) ਨੇ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਹੱਥ ਵਿਚ ਲੈ ਕੇ, ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 24(2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਕਮੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨੀ ਜਾਵੇਗੀ, 2013. ਹਾਲਾਤ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਨਿਰਣਾ ਅਤੇ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਅਸਥਾਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਸੈੱਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ। ਕੋਈ ਖਰਚਾ ਨਹੀਂ।

ਲੰਬਿਤ ਅਰਜ਼ੀ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੈ, ਵੀ ਉਪਲਬਧ ਹੈ।

ਨਿਧੀ ਜੈਨ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ।
(ਸਹਾਇਕ: ਅਭਿਸ਼ੇਕ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ, LCRA)

ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

PALLAV THAKUR ADVOCATE